

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak:

Előfizetés	18 korona	Egész évre	20 korona
Egész évre	18	Fél évre	10
Fél évre	9	Negyed évre	5
Negyed évre	4	Egy hónapra	2
Egy hónap	1		

Felelős szerkesztő
Kutas Imre.

Szerkesztőség Csepő-utca 9. sz.
Kiadóhivatal Csepő-utca 9. sz.
Hirdetések a legmérsékeltebb árszámítás mellett vétetnek fel.

Főiskoláink.

Debreczen, szept. 18.

(k. t.) Tegnapelőtt a tudományegyetemet, tegnap a Műegyetemet avatták föl a hagyományos ünnepi szertartásokkal és beszédekkel egy hosszú év tudományos munkája számára. A beszédek, amik elhangzottak, méltók a komoly alkalomhoz, a szellem, melyet az ifjúságba oltani kívánnak, óhajtható, hogy az ifjúság ez évi magaviseletében tényleg megnyilatkozzék.

A múltat tekintve, nincs módunkban, hogy ez alkalommal a tudomány és művelésének pozitív érdekeit hangsúlyozzuk. A főiskolai ifjúság — hogy, hogy nem — belekerült a napi kérdések áradatába és nem tudjuk még, hogy a vakáció folyamán akart-e és ha igen, sikerül-e neki belőle kivergődni.

Az ifjúságtól el várjuk, hogy hazája ügyei iránt érdeklődjék. Nagyon becsesnek is tartjuk a lelkesedést, melylyel teszi, sőt kedvesnek a tulbuzgóságát, mely inkább tulcsorduló temperamentumról, mint politikai hozzáértésről tanuskodik. Ám azt a direkt politizálást, amit az egyetemi ifjúság a lefolyt évben folytatott, nagyon károsnak tartjuk az ifjúságra. Figyelmesen nézve az ifjúság viselt dolgainak eredményét, nem maradt meg belőle más, — csak egy csomó párba és néhány betört ablak. Ellenben magas lángokra lobbant

föl a felekezeti gyűlölködés, a minden tudományok ellenes retrográd szellem, a terrorizmusnak lábrakapása és a rendszer alapuló tekintély megcsufolása. Volt részünk a keresztitördelés hecczeiből, meg a Pikler-ügy kapcsán a szabad tudományos kutatásnak és a tudományos őszinteségnek lehurrogásából. Amennyire becsüljük az ifjúságban a lelkeséget, mely előretör, annyira aggodalmasan látjuk a visszafelé gravitáló túzeséget. Ebben különbözik az ifjúság a régebbi generációktól, mely ugyancsak politizált kellő megfontolás nélkül, de zabolátlanságában, — avatatlanságában, egy pozitív eszmének nemes czélja hevítette a háza, a szabadság, a testvériség érdekében.

Ma mintha a napi kérdésekbe való elegyedés inkább a kényelmes szereplésre való vágyat árulná el. Nem szeretnők, ha az új iskolai évben az ifjúság folytatná, amit tavaly abbahagyott. A magyarság iránt való lelkesedés az egyetlen őszinte és becses érzelmek között. Nos, a magyarság érdeke az ifjúság részéről inkább szorul arra, hogy a tudományok éljen, mint arra, hogy a politikába beleavatkozzék. Minduntalan felhangzik a panasz és jogosultsága évről-évre mindjobban tűnik ki: hogy vannak magyar tudósok és nincsen magyar tudomány gárdájának az érlelésére. Befáthatalan, hogy mennyi diáksőség vár a jövő generációra, ha ma-

gara vállalja ezt a nemes, de nehéz misziót. Ideje, hogy az ifjúság megszokja a gondolatot, hogy az egyetemen a tudomány nemcsak kenyérkeresetre való kvalifikációt van hivatva adni, hanem öncél is, olyan eszmei földadat, mely külön oltárra tarthat számot, mely oltár a mai sulyos időben nem maradhat tovább elárvaltának anélkül, hogy a nemzet belső életképességét és tehetségeit nemesebb és magasabb kulturális földadatokra mag ne gyöngítse.

A legnagyobb elismeréssel szólhatunk csak főiskoláink kezelőiről akik megnyitó beszédekben ezekre föl hívták az ifjúság figyelmét, óva intették a politikai irányoktól való távolmaradásra, mivelhogy az ifjúság politizálása nem eredményez politikai győzelmet hanem társadalombontó zavart. És nagyon szeretnék az ifjúságról is az elismerésnek hasonló melegségével nyilatkozhatni azért, hogy ezeket a bölcs szavakat megszivelték a tanácsokat megfogadták és legnemesebb leghazafiasabb rendeltetésüknek fölismerték a kötelesség becsületes teljesítését, a tudományok csarokában a tudományok komoly művelését az életben pedig a szabad polgárok legszebb erényének, a mások szabadságának és jogának felvilágosodott respektálását.

Hogy így is lesz, nem akarunk benne kételkedni.

Tárcza.

Sirassatok.

Hogy új szerelem nyíljon a szívemben,
Erőm már arra nem maradt
Hogy a régi szerelmem elfeledjem,
Szétzuztam ifjúságomat.
Pirosló arcczal, forró verrel
Fiatal aggastyán vagyok,
Fiúk, leányok, kik szeretni tudtok
Sirassatok.

Fanyar a csók, ölelés sem hevit fel
Unom a tomboló szerelmeket.
Unom a hódolatos gyönyörökkel
Teljes nagy nyári éjeket.
Unom, ha bájos ártatlansággal
A leány szemem felém ragyog.
Fiúk, leányok, kik szeretni tudtok,
Sirassatok.

Az én szívemnek nincsen semmi vágya,
Csak dobban öntudatlanul
Az én szunyadásomnak nincsen álma
Tán nem is álom az, mi rám borul,
Hanem a sir érzéktelen nyugalma
Én minden éjjel meghalok.
Fiúk, leányok, kik szeretni tudtok,
Sirassatok.

Ah, hogy lehültem, haj, mielő hideg van!
Mért van nékem hidegem?
A láng, mely lángol minden nyomorultnak
Mért lett nékem idegen?

Ó mint irigylem őket, kik szeretnek,
Bár busak, boldogtalanok...
Fiúk, leányok, kik szeretni tudtok,
Sirassatok.

Lantos.

Dr. Trampolini.

Irta: Táberi Róbert.

Nehéz kenyér az iskolamesteré, de tán sehol a világon olyan mértékben, mint a cirkuszban. Még ha tetőtől-talpig türelemmel van is betelve az ember, sokszor megátkozta a perczet, mikor Boldini igazgató rábeszélésének engedve, beállott hozzá a fiatalabb generáció nevelőjének.

Mert Boldini igazgatónak megvolt az a különös bogara, hogy társulata minden tagjától megkövetelte, hogy gyermekeit iskolába járassa. Minthogy pedig a vándorélet magával hozta, hogy a társulat ritkán volt három hónapnál egy és ugyanabban a városban. Boldini a saját költségén szerződött egy diplomás tanárt, ki a társulattal városról városra járt és néha vasuti kupéban, sokszor szabad ég alatt, de legtöbbször egy ponyvasátorban oktatta ifjú hallgató-ságát.

Dr. Kovács Pálnak hívták a szerencsétlent, de a tanítványai ráoktrojálták a dr. Trampolini nevet. Hogy miért? Azt mondták olyan a járása, mint mikor az ember az uszodában az ugródeszkáról (trampolin) észl a vízbe szakadni. Hát nehéz kenyér

kétségkívül az iskolamesterség mindenütt, de akit az isten nem is egyszer, hanem mindjárt duplán megver, abból lesz a cirkuszban iskolamester.

Ezek a nebulók örömeiket találták abban, hogy a mesterüket kihozzák a flegmából. Valahányszor bejött az iskolába, az egyik a légyembert adta és négykézláb mászkált a plafondon, a másik mint kéztánczos a két kezén és égnek emelt lábakkal valcerezett, a harmadik sulyokkal dobálódzott, a negyedik a kaucsuk embert mímelte és az ábrázatját a nyakcsigolyája helyére tolt. — Beletelt egy félóra, míg szegény Trampolini emberi formát adott diszciplínusainak. De csak most kezdődött a haddel hadd. Most az élettelen butorokba ütött bele a produkáló kedv. Trampolini ur le akart ülni, de a kerosszéke nem engedte: öklelőzött, mint a bika. Trampolini ur a tolla után nyult, de a toll kisiklott körmei közül, odarepült az az egyik nebuló orához és megállott rajta tótágast.

Aztán leereszkedett Trampolini urról a kabát és a mellény, anélkül, hogy ennek a csudálatos meglevenedésnek valaha ki lehetett volna fürkészni a titkát.

Kezdődött aztán az oktatás. Trampolini mester a rómaiak történetéből prelegált és nagy lelkesedéssel ecsetelte Curtius lovag hősi halálát. De közbeszólt Gipszi, kinek csatládjában a szaltómortale volt a mindennapi kenyér:

— Hát az is valami? Leugrott egy huszól mélységű szakadék fenekére? Leugrottam én már harmincz öl magasból és atköz-

A házasság lealacsonyítása.

Debreczen, szept. 18.

Te öz-szemű, bájos, ártatlan fiatal leány, aki világot nem ismerő, félnék pillantással nézess jövőd sorsod elé: ne higgyed el, amit most, az alább következő sorokban olvasni fogsz. Ne higgyed, hogy nincs többé szerelem, nincs többé költészet, nincs többé józan, reális becsület a szivekben. Ne higgyed, hogy a derék vőlegény, oltárhoz vezetve szép aráját, a küszöbről mosolygó boldogság helyett azokra a ropogó bankókra gondolj, amelyeket az apás »/« a. csatol az eladó leányhoz.

Eladó leány? Nevetséges! Ma már eladó vőlegények vannak, akik árfolyam szerint kötik a házasság adásvévi üzleteit. Az a bizonyos hozomány, vagyis a szülők vagyonából a leánygyermekre eső rész, amelyet a boldog apa örömmel ad ki a férjhezmenő leánynak, ma már nem szerencsés függeléke, hanem: feltétele a férjhezmenésnek, amelyet nélküle már elképzelni is alighet lehetséges.

Annyira vagyunk, hogy a szegénysorsú leányok jelentékeny része már csak a regényekből ismeri a házasságot; és, aki kap is közülök férjét, vagy alsóbb társadalmi osztályból válót kap, vagy pedig abban a korban jut csak férjhezmenetelhez, amikor már a harminczadik tavaszát éri. Ilyenkor, vagy még e koron túl is, akárhány uri szegény leány könnyebben jut férjhez, mint ifjabb korában.

Mert e korbéli nőket keresnek és vesznek el azok a szerényebb igényű s nem éppen fiatal özvegyemberek, akiknek gyermekeik gondozása, no meg a »koszt« végett van szükségük feleségre, s azok az agglények, akiknek ifjabb körökben nem volt módjukban a nőülés, most azonban, érezvén a közelgő öregség szelét, iparkodnak, hogy idejekorán ellássák magukat — feleségnek elkérésztelt — ápolónővel. Mint

ben háromszor fordultam meg a tengelyem körül — de a szivar kí nem aludt a számban. Tegye meg ezt a maga ósrómaia!

Bizony ilyen legénységénél nehéz volt nagyobb nevelési eredményeket felmutatni és dr. Kovács Pál több ízben be is adta volna már a lemondását, ha nincs a tanítványai között egy valóságos angyal a kis Boldini Angela képében.

A direktor huga volt, nem több tizesenél, de azért már tökéletes a művészetben. Lovagolni, tornászni senki sem tudott jobban nála, de azonfelül kifogyhatatlan volt az új és elmésnél elmésőbb számok kieszeléseben. Legújabb találmánya a tüztánc volt; egy csodálatos, költői szép ségű, háborzongató és néző minden idegét megtesztelő látványosság. A kis Angela sodronyszálon lejtett el egy XIV Lajos korabeli táncot: egyszerre megnyílt alatta a föld, tüzet és lángot okádott, füstöt lökött fel, mely egészen elborította a baba alakját és csak a nevető arcját engedte látni. Ugy kacagott akkor is, hogy aki meghallotta, a rákövetkező éjszaka okvetlenül azt álmodta, hogy magát az eleven tavaszt látta és a hangvirágok csilingelését hallotta.

Ez a kis angyal öntött bátorságot szegény Trampolinba és valahogy mégis tőrhetővé tette a sorsát. Valahányszor ő is jelen volt az előadáson, a vásott fickók meghunyászkodtak és nem mertek nagyon

ahogy téliro bevásároljuk már előre a tüztáncot.

Ez a mai kor leányának a sorsa férjhezmenés dolgában. A szerelmi házasságok már ritkák, mint a fehér holló, s az anyagi érdek a közfelfogásban is már oly szorosan fűződik össze a házassággal, hogy ha valaki nőül, a bizalmas ismerősöknek első kérdése ez:

— Mennyi a hozománya?

Jól tessék megérteni, már nem is azt kérdezik, hogy van-e hozomány, hanem, hogy: mennyi? Vagyis, más szóval, már fölsem teszük egy fiatal embertől, hogy feleségül vegyen olyan leányt, akinek nincs hozománya.

Minő korcs szelleme, minő gyávaság ez a férfiakban, azt hisszük, mindenki érti, aki szerelemből vette el a feleségét, vagy akinek hozománytalanul eladó leányai vannak!

Szegénye a mai társadalomnak e hozományvadászát, s valóban igaza van annak az uriaszonynak, aki nemrégiben adván férjhez — hozomány nélkül — a leányát, ezt mondja:

— Csak azért adok hálát az Istennek, hogy a leányomnak nem volt hozománya. Legalább biztosan tudom, hogy nem a pénzért vették el.

Szomorú, megalázó, szégyenteljes bírálata ez a mai hozományvadász társadalomnak, amely tözsdéügyletté alacsonyította le a házasságot.

Választási mozgalmak

Debreczen, szept. 18.

Még két hétnél több idő választ el bennünket a választásoktól, hanem azért már is hevesebb mozgásba hozta a véredényeket a választásokkal járó izgalom.

Nap-nap után gyűléseznek, szervezkednek és tömörülnek az egyes pártok, hogy jelöltjüket érdekelt, mely a mandátum elnyerésében áll, minél inkább biztosítsák.

is messzire menni a csinytevésben. Ő maga a kis Angela pedig olyan édes áhitattal hallgatta a tanár ur bölcsességét, hogy az a lelke mélyéből kívánta, bár csak mind ilyen tanítványa volna.

Egy napon, déltájban, mikor a tanításnak már vége volt, de ami annál sokkal fontosabb a pénztárnál is elfogyott minden jegy, sőt ami különösen nevezetes: az éppen itt időző udvar is bejelentette látogatását — egy ilyen szenzációkban bővelkedő napon megessett, hogy Boldini igazgató megcsuszott a dolgozó szobájában a szőnyegen elesett és kifeszítette a ballábát. Majd hogy a bőrből ki nem ugrott dühében! Hát azért ugrott már le és fel mindenféle magasságban, hogy ez a rongyos szőnyeg megcsufolja? S éppen ma, mikor annyira szükséges volna, hogy jelen legyen az előadásnál.

Amint lecsillapult kissé vérének háborgása, elhívatta dr. Kovács Pál tanár urat és így szólt hozzá:

— Kedves tanár ur, önbe helyezem minden bizalmamat. Az udvar jelen lesz ma este, minden jegy elkelet és ha ön nem segít óriási blamázs lesz a dolognak a vége.

— Mit tehetek én? — csodálkozott a szegény Trampolini, ki éppenséggel nem tudta belátni, hogy miért mentse meg éppen ő a látsulat becsületét.

— Nem kívánom, hogy lóra szálljon —

A tegnapi választási eseményekről a következőkben számolhatunk be:

A Szabó Kálmán-párt gyűlése.

Nagy érdeklődés mellett tartotta meg tegnap alakuló gyűlését a III-ik kerület szabadelpvűpárti jelöltjének, Szabó Kálmánnak a pártja, melyet az intézőbizottság az Angol királyudvar szálló éttermében hívott össze.

A gyűlésen számosan jelentek meg Szabó Kálmán hívei közül s meleg érdeklődéssel hallgatták Zádor Lajos elnök beszédét, melyben kijelentette, hogy a nagy jelöltbizottság a III-ik kerületben Szabó Kálmánt jelölte a képviselőségre.

Nagy éljenzés szakitotta félbe Zádor Lajos beszédét. Szinte tomboló volt a lelkesedés, midőn beszédét tovább folytatva kijelentette, hogy kötelessége a pártnak szíves lelélekkel működni a jelölt megválasztásán.

— Megválasztjuk! Eljen Szabó Kálmán! dörgött fel a lelkes kiáltás.

Ezután a párt megalakulása következett, melynek elnökéül egyhangulag Zádor Lajost választották meg.

Javaslatára aztán választották a kerület két utcái részébe is elnökséget. Még pedig a Kossuth-utcába elnökül Dr. Király Ferenczet, alelnökül Horváth Istvánt, Kardos Lászlót és Rickl Antal választották meg Varga-utcába elnökül Pálffy Gábort, alelnökül Simonffy Istvánt, Reichmann Ármint és Lesztján Adorjánt választották meg.

Zádor javaslatára ezután küldöttség ment Szabó Kálmánért, akit megérkezésekor éljenzéssel fogadtak. Zádor Lajos üdvözölte, amelyre Szabó Kálmán röviden válaszolt. Kifejtette, hogy örömmel jött el, mert már régen vágyott párthívei közzé, hogy bizalmukért köszönetet mondjon. Elfogadja a jelöltséget s kötelességének tartja, hogy a haza és Debreczen javára munkálkodjék. Politikai vezérelveiről nem kíván szólni, azt majd alkalma lesz programbeszéde alkalmával kifejtetni, most csak azt hangsúlyozza, hogy Széll Kálmán politikájának híve. Tudja, hogy nehéz küzdelme lesz, mert oly tiszteletre méltó férfival áll szemközt, aki nagytehetőségű ember. De azért mégis felveszi a harcot, mert bizik pártjái büszségségében hogy bejuthat a parlamentbe, amely a maga mozgás szerűségében csak akkor lesz igazán tökéletes, ha minden foglalkozási ág képviselve

nyugtatta meg Boldini, — sem azt, hogy helyettem dirigáljon. Csupán egyetlen számban fog ön helyettesíteni, ott is csak úgy, hogy senki sem látja.

— S melyik az a szám?

Az Angela tüztáncza. Tudja miben áll az egész? Figyelem, lelkiismeret és pontos-ság. Ez a három tulajdonság a legnagyobb mértékbe van megőzben. Aztán szereti is a kis Angelát és nem fogja megengedni, hogy baja essék. Az egész szám úgy alakul: pontban kilencz órakor kezd meg Angela az ő tánczát a sodronykötélen. Ez a táncz éppen négy percig tart. Kilencz óra és négy perczkor áll meg Angela a sodronykötél közepén és ebben a pillanatban kell meggyújtani a rakétás csöveket, melyek úgy vannak lefektetve a porond alatt, hogy a rakéták jobbról és balról, elöl és hátul süvítsenek el Angela mellett... On nem láthatja őt, de ő sem önt: minden attól függ, hogy a két óra pontosan mutassa az időt. Az egyik az én kronométerem, mely soha még nem készt egyetlen másodperczet sem. A másik óra Angela karpereczében van és a szám megkezdése előtt mindig össze hasonlíthatjuk az enyémmel. Ma ön fogja ezt megcselekedni.

— Még fogom cselekedni, — hagyta rá dr. Kovács Pál, kinek minden hajszála égnek állott ennél a gondolatnál.

— Mikor a csövek meg vannak gyújtva

lesz benne. Sikert, buzgóságot kíván s élteti választóit.

Zádor Lajos indítványára ezután táviratban értesítette a gyűlés Széll Kálmán miniszterelnököt, Podmaniczky Frigyes báró, az orsz. szabadelpárt elnökét és Hegedüs Sándor kereskedelmi minisztert.

A táviratok szövege a következő:

Nagyméltóságú Széll Kálmán

miniszterelnök urnak

Budapest.

Debreczen 3 ik választó kerületének szabadelpárt választó polgárai szeretett városunk ősi családjából származó érdemes polgártársunkat Szabó Kálmán kereskedelmi és iparkamarai elnököt és földbirtokost óhajjták a jövő országgyűlésre képviselőül megválasztani. Midőn ezt Nagyméltóságodnak tudomására hozom, egyben pártunk lelkesedéssel kinyilvánított akaratából folyólag szerencsés vagyok egész pártunknak Nagyméltóságodhoz való törhetlen hűségét és ragaszkodását tolmácsolhatni. Érdemes polgártársunk jelölésével is Nagyméltóságod nagyherderezű kijelentésének hódoltunk s városunk gyökeréből választottuk ki azon férfit, kinek multja és jelene biztosíték arra, hogy a szabadelpárt zászlójához örökre hű marad és hogy Nagyméltóságodnak a haza üdvére és boldogulására irányuló nemes törekvésben mindig odaadó és lelkes munkása leendő.

Zádor Lajos,
pártelnök.

Nagyméltóságú

*Hegedüs Sándor kereskedelmi
miniszter urnak*

Budapest.

Debreczen 3 ik választókerületének szabadelpárt választó polgárai szeretett városunk ősi családjából származó érdemes polgártársunkat Szabó Kálmán kereskedelmi- és iparkamarai elnököt és földbirtokost óhajjták a jövő országgyűlésre képviselővé választani. Midőn ezt a párt határozatából Nagyméltóságodnak, mint a kereskedelmi- és ipar legfőbb örénének és vezetőjének bejelentem, egyben egész pártunk nevében Nagyméltóságod személye és működése iránt odaadó s lelkes ragaszkodásukat nyilvánítom.

Zádor Lajos,
pártelnök.

Nagyméltóságú

*Báró Podmaniczky Frigyes urnak, az országos
szabadelpárt elnökének.*

Budapest.

Debreczen 3-ik választókerületének szabadelpárt választó polgárai szeretett városunk ősi családjából származó érdemes polgártársunkat Szabó Kálmán kereskedelmi- és iparkamarai elnököt és földbirtokost óhajjták a jövő országgyűlésre képviselővé választani.

Midőn ezt Nagyméltóságodnak pártunk határozatából tudomására hozom, egyúttal országos pártunk érdekében hosszú éveken át kifejtett működéséhez szerencsét és további sikert kívánva biztosítom Nagyméltóságodat egész pártunk őszinte ragaszkodása és hálájáról.

Zádor Lajos,
pártelnök.

A gyűlés a leglelkesebb hangulatban délután hat órakor ért véget.

Itt jegyezzük meg még, hogy a Szabó-párt választási irodája az Angol Királynő-szálloda két földszinti szobájában van és pedig egyik a Kossuth-utczai, a másik Varga utczi választmány részére. A választó polgárok bármilyen felvilágosításért oda forduljanak.

A Dobiecki párt tiltakozása.

A Dobiecki párt tagjai ma este hat órakor tiltakozó ülésre gyűlnek össze. Tiltakozni fognak az ellen, mintha a harmadik kerület szabadelpárt választói mindannyian egy jelölt mellett sorakoznának.

Ugy szedték fel a karzaton, ahova az explózió elsodorja. Irtózatossá össze volt égvé, de az első kérdése mégis az volt:

— A gyermeknek nem történt semmi baja?
Semmi. Éppen semmi. Ott állott a rögtönzött hordágy fejenél és sirt, zokogott, hogy csaknem megrepedt belé a szíve. Körüllötte az egész iskola, amely nem tudott egyebet tenni, csak könyörgött:

— Ne haljon meg édes Trampolini ur!
Mi jók leszünk és szófogadók.
— Az én kedvemért éljen édes mester!
— zokogott Angela is. A hőselkü pedagógus pedig latinul válaszolt:

— Contra vim mortis. non est medicamen in hortis. En már bevégeztem. De maga még tehetne értem valamit. Sohasem láttam a tüztáncz végét, mikor maga szemébe kaczag a halálnak. Azt játszsza el utol szor az én kedvemért.

... Csodálatosan hangzott a gerle kaczagás a kis, véres öltözöben. Dr. Kovács Pál világosan látta, mint közeledik hozzá a tavasz, hallotta is a harangvirágok csilingelését, de éppen mikor ki akarta fejezni a tetszését, valami furcsa érzés fogta el: meghalt.

Angela pedig még mindig tánczolt és kaczagott, de egyszerre belefulladt a neve tése zokogásába, szakasztott úgy, mint mikor a kis gerle észreveszi, hogy nagyon fáj a szíve, de ő maga sem tudja, miért.

A gyűlésre a következő tartalmu felhívást bocsájtták ki:

Felhívás Dobiecki Sándor híveihez! Polgártársak! Jöjjetek el ma este hat óra, kor a Frohner szálloda éttermében tartandó nagy gyűlésre, amelyen fontos tárgyak várnak elintézésre. Minél tömegesebb számban való jelenéseteket kéri: A Dobiecki-párt intéző bizottsága.

Makó Lajos és a tanács.

— szept. 18.

A jól forgó kerék ismét valami kátyuba jutott s az igazság és a közönség rovására szépen megfeneklett.

Emlékezhettek olvasóink, hogy színházunkra két pályázó volt: Makó Lajos és Komjáthy János.

Ez utóbbi érdekében nyilvános tanácsulésen döntött a polgármester amennyiben egyenlő szavazata lévén mindkettőknek a polgármester szavazatával Komjáthyt támogatja.

E tanács döntés ellen úgy a bérlők, mint a közönség nagyrésze felebbezésel kívánt élni a közgyűléshez. Időközben azonban Komjáthy János visszavonta pályázatát és egyedül Makó maradt aspiránsa a debreczeni színháznak.

A tanács ezeknek utána fel is szólította Makót, hogy óhajtja-e reflektálni a debreczeni színházra.

Mert ha igen, három nap alatt választ kell adnia ellen- esetben új pályázat tüzettetik ki.

Makó Lajos a tőle várható komolysággal válaszolt a felszólításra. Válaszában elmondja, hogy épen nem tréfált, sőt a legkömolyabban cselekedett mikor a debreczeni színházra pályázott; azért pályázatát továbbra is fentartja és hajlandó átvenni a debreczeni színház igazgatóságát.

Józan logika szerint a tanácsnak most az lett volna teendője, hogy ezt a kijelentést tudomásul veszi és ülésében Makó Lajost, mint a debreczeni színház leendő igazgatóját, megerősíti.

De tudja Isten; miért — a kerék itt megfeneklett. A krónika mélységesen hallgat. Hogy miért; azt csak a kulisszatitkok tudnák elárulni.

Am a hallgatás nem sokat fog használni, mert a törvényhatósági tagok közül huszonnégyen beadják fellebbezésüket a közgyűlésre s ugyanekkor, ha addig Makóval meg nem kötik a szerződést, a bérlők is kérvényt óhajtanak beadni, mert nagyon rossz hangulatot teremtett a közönség között az a bujkáló komédia, hogy Komjáthy viszálylása s Makó határozottan kifejezett nyilatkozata dacára is huzzák balasztják a dolgot az érdemes tanács tagjai. Ezzel pedig csak a debreczeni színháznak ártanak, mert Makó, míg biztosítva nincs, nem szerződhet tagokat és a többi igazgatók könnyen elszedhetik előle a jó erőket.

És ezeknek utána méltán kérhető a közönség a tanácstól:

— Uraim! Meddig tart még ez a játék?

NAPI HIREK.

— **A képviselő-választások bírái.** A kurián tegnap délelőtt tíz órakor választották meg azokat a bírákat, akik a választások alkalmából a kuriái bíráskodásról szóló törvény értelmében itélni fognak. A választás titkos szavazással történt. Rendes tagok lettek: Paiss András és Vavrik Béla tanácselnökök, Adám András, Fittler Imre, Székács Ferenc, Losonczy Ádám, Zachár Emil, Kelemen Mór, Asztalos Ábá, Nagy Sándor kuriái bírák. Póttagok: Gyárfás Ferenc, Nedeczky Ödön, Tergovics István, Bolgár Emil, Beck Hugó és Bene Kálmán kuriái bírák.

— **Munkások kitüntetése.** A földmivélségi miniszter minden esztendőben kitünteti két olyan gazdasági munkást, a ki egy gazdánál hosszú időn keresztül hűségesen és becsülettel szolgált. Az idén is megkereste a főispánt, hogy két jutalmazásra érdemes gazdasági cselédet hozzon javaslatba. A főispán viszont a főpolgármesterhez fordult, a ki két gazdasági cseléd megjutalmazását javasolja. Az egyik Busi József 63 éves gazdasági muukás, a ki Horváth István debreczeni birtokosnál negyvenegy év óta van szolgálatban. A másik Pecze István 68 éves gazdasági cseléd, a ki Debreczen városánál negyven év óta van szolgálatban. Mind a kettő elismert díszokmányt és száz száz korona jutalmat kap, amelyek annak idején ünnepelesen fognak nekik átnyujtatni.

— **Lejáró népszimű pályázat.** A Porcsolt Kálmán igazgató által népsziműre kitűzött százaranyos pályázat határideje szeptember 30 án déli 12 órakor lejár. A pályaműveket, a lepecsételt jelígs levéllel együtt, a mondott nap déli órájáig a Népszínház titkári hivatalában mindennap délelőtt tizenegy és egy óra közt lehet benyujtani. A kitűzött határnapon túl érkező darabokat már nem fogadják el. Postán beküldött daraboknál a postabélyeg kelte érvényes.

— **A csőzpuskák alkonya.** Darányi földmivélségi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben elrendéli, hogy a hatóságok a csőzök jogosulatlan fegyverviselését szüntessék meg. Ugyanis gyakorta megtörtént, hogy dinnyecsőzök és szőlőpásztorok tolvajt, torkoskodó gyerekeket lelőttek. A körrendelet ennek vet véget. A mezőrendőri törvény szerint csak hites mező és hegyőrök hordhatnak magukkal revolvert, hosszucsövű löfegyvert pedig magánosok által alkalmazva hegyőröknek sem szabad használni. Külön engedélyt pedig csak akkor adnak, ha a közbiztonság követeli és a fölvegyverkezett öregek feltétlenül megbízhatók. E rendelet véget vet a csőzök orvadászatainak is, mert tudvalevőleg a vadállományt a csőzök jelentékenyen pusztították, azon a réven, hogy kóbor kutyákat riasztanak el.

— **Roszzak a szivarok.** Valami tulságos nagy népszerűségről Magyarországon a trafik sehase panaszkodhatott. Még a legkevesebb panasz a szivar ellen hangzott, sőt a kik Itáliában is jártak, azok dicsérni is tudják a mi szivarjainkat. Az élvezetnek azonban nagyon hosszú utja az, a mely Olaszországon keresztül visz ahhoz, hogy itthon jól essék a cigáró és gyöngye vigasztalás, hogy van ennél még rosszabb is. Annál kellemet-

lenebb, hogy ezt az igazságot most a mi szivarunk tulajdon magával is akarja bizonyítani. Általános a panasz, hogy utóbbi időben egyre rosszabb a szivar és máris szerencsésen megromlott annyira, hogy a legveszedelmesebb dohányosok előtt is problémává lett: élvezet-e ez az élvezet? Csunya lett a szivar színe, kellemetlen lett a íze, arról pedig, hogy jól szeleljen, szó sincs. Nehezen fog tüzet, de ha azután meggyult, el is alszik menten. Isten tudja, micsoda folyadékba mártják a szivarnak szánt dohánylevelet, annyi bizonyos, hogy az jó tüzőltéző lehet, mert megmenti a szivart az elhamvadástól. Ha pedig mégis elhamvad — szerencsére a gyújtó nem monopólium — valami különös korom támad a szürke hamu hátán, a minék az eredete szintén a dohánygyárak házititkai közé tartozik. De ha már élvezetet nem ad a szivar, ha gyönyörűsége nem telhetik benne az embernek, legalább ártalmára se legyen. Nem a nikotinról szólunk, a mi benne van, hanem arról a veszedelemről, a mi hozzá tapad. Mikor annyi minden téren védekezünk a bacillus ellen, talán a szivarra is lehetne gondolni, a mit a szájába vesz, ajkával és inyével érint az ember. Levelet kaptunk, a mely a szivarválogatás ellen panaszkodik, a mi pedig nagy divat divat Debreczenben. Mire a szivar szánkba kerül egész csomó ember tapogatta végig az ujjával és ropogtatta meg a hegyét. Ez a tudat igazán egy csöppet se étvágygerjesztő, akkor se, ha a szivarhoz egy árva bacillus se tapadt. A hiba ebben a dologban a kincstáré, a mely elég drágán adja a szivart, hogy csupa jót is adhason az árért. Olyat, amelyikből nem kell válogatni, mert mindenik egyformán jó. Akkor aztán a trafik adhatná papirosban a szivart, ami különben most is okos dolog volna, egészséges is, a tisztességes kiszolgálás szempontjából talán illendő is.

— **Verekedő napszám.** Daku Mihály napszámos tegnap a Hadházi-utcán rendet akart csinálni. Hogy a munkája sikerüljön a járókelőket kezdte a járdáról leküldeni és ha nem akartak lemenni lelökte őket. Az ott levő rendőr látta Daku garázdálkodását és felszólította, hogy, hagyja abba. Daku ezért a rendőrnek rontott és botjával végigvágott a rendőrön. Talán még most is folytatná a rendőrütlegelését ha rendőrnek segítsége nem érkezik. Kettőn aztán felkisérték a büntetőházhoz, hol kérdezték tőle, hogy miért bántotta a rendőrt? — kijelentette hogy ellensége minden rendőrnek. Az ellenséges érzelmű Dakut letartóztatták.

— **Pénzhamisítók.** Alig mulik nap, hogy az országban pénzhamisítók nyomára ne akadjon a rendőrség. Ma is két pénzhamisító banda elfogatásáról érkezik hír. Krompachon elfogtak egy sereg vasgyári munkást, aki hamis egy- és ötkoronást gyártott. — Verseczen egy tizenöt tangból álló hamisító bandát fogtak el, amelynek feje: Hermesz Ferenc földmives és ennek felesége volt. Hamis huszfilléres, koronás és forintos pénzeket gyártottak.

— **A halál völgye.** A Székelyföldön Futasfalva község határában érdekes fölfedezést tett Bencze Gergely selmezbányai tanár. Az ugynevezett Fortyogó völgy sávanyvizes forrásai fölött mérges gázkiömlésre bukkant. A fojtó gáz annyira megtölti a szűk völgyet, hogy a fölötte elrepülő madarak holtan buknak le. A kiömlés helyén a fü és fa kiszáradt s a földet sárga kénvirág borítja. A környék székely lakossága halálmezőnek hívja ezt a helyet, a mely ugyanabba geológiai rétegbe esik, a melyből a torjai Bücsbarlang nátrium-sóforrása és a híres kő-

vásznai Pokolsár gyógyító forrásai is előtérnek. Bencze tanár a földtani társulat legközelebbi ülésén részletesen beszámol a ritka természeti jelenségről.

— **Éjjeli tűz.** Tegnap éjjel tűz volt a tüzőltő laktanya közelében. Erdélyi István gazdálkózónai az istálló gyult ki az ottani lámpától. A tüzőltőságot rögtön értesítették és csakhamar sikerült is elfojtani mielőtt nagyobb baj támadt volna belőle.

— **Felcserélt esernyő.** A Deák-Ferenc-utcai zsidó templomban tegnap valaki bizonyosan tévedésből felcserélt egy tiszta új selyem ernyőt egy ócska ernyő helyett. Az új ernyő tulajdonosa kéri az illetőt vigye az ernyőt a templom udvarba, a házmesterhez, ahol az ócska esernyőt megkaphatja.

— **Szabolcska egyházmegyei jegyző.** Mint étesülünk, a békésbányai egyházmegye abban a kitüntetésben részesítette most újra országos nevű költőpapiját, Szabolcska Mihályt, hogy az aljegyzői tisztségre megválasztotta. Ezt a tisztséget eddig Futó szentesi lelkész töltötte be, akit utóbb az egyházmegye főjegyzőjévé választottak. Ugyanekkor egyházmegyei tanácsbírákká választották dr. Baksa Lajos hódmezővásárhelyi és dr. Szegedi Kálmán békési ügyvédet.

— **A fakompetencia ügye.** A város lakosaiból a háztulajdonosok eddig kilencz forintért kapták a fakompetenciát és azt a város alatt levő raktárból szállították házaikhoz. Ezen most változtatni kívánnak, amennyiben a fakompetenciát a Bánkon adják ki. Minden háztulajdonosnak tehát, a ki a fakompetenciát igénybe akarja venni, a Bánkról kell haza hordatni a fát. Kárpótlásul a fuvarozási költségekért olcsóbban fogja a város kiadni a fát s az eddigi kilencz forint helyett csak hat forintot kell fizetni a gazdáknak. A fakompetencia kiszolgálásában eme újabb rendszert provokáló javaslat felett a város legközelebbi közgyűlésén döntenek.

— **A ki háborúba — gyilkol.** Háboruban hol ezer meg ezer ember hull el, mint a légy, egy emberélet ide vagy oda, nem sok Erdékes tehát ez a hír, mely arról tesz számot, hogy az általános mérsárlás közepette mely Kinában napirenden volt, mégsem sem misült meg minden jog és igazság. Zágrából jelentik ugyanis a következőket: Galinovszki József volt tengerész altisztet, aki az osztrák magyar különítménnyel a kínai háboruban részt vett, néhány nappal ezelőtt jogerősen hatévi börtönre ítélték, mert megölt a háboru alatt egy kínai levélhordót, Galinovszkit ma elvitték a pétervárad erőd katonai fogházába. Az elsőfoku hadbíróság huszonegyévi várfogságra ítélte, a felsőbb fórumok azonban hat évre szállították le a büntetését.

— **A vértanúk imakönyve.** Érdekes relikviával gazdagodott ma az aradi szabadságharczi ereklyemúzeum. Scippert János főherceglaki postamester küldötte be boldogult atyja Scippert János volt 1848-49 es honvédőrnagy hagyatékából Kiss Ernő tábornok imádságos könyvét örök megőrzés végett. Az őrnagy segédtsíjtje volt a vértanúk tábornok ki kevéssel halála előtt imakönyvét Scippertnek adta át ama kérelemmel, hogy azt nejeinek kézbesítse. Az aradi katasztrófa utána az akkori zavaros időkben az őrnagyának nem volt alkalma találkozni a hős vértanú özvegyével s így az imakönyv nála ma

radt, melyet halála órájáig kegyelettel őrzött. Ez a biblia igen érdekes és értékes emléktárgy lesz Kiss Endő relikviái között.

Gyermekszerelme. Kolozsvárot két gyermek dobta el magát az életet. — Azt mondják, hogy szerelmesek voltak egymásba de egyesülésüknek elgördíthetetlen akadály állt útjában. A leányt Szabó Katalinnak hívják, tizenhatéves volt s a Wesselényi Miklós atczában szolgált egy előkelő családnál mint szobaleány. A fiu: Ungvári József 15 éves cipész inas. A Hója erdő egyik tisztásán találták meg őket tegnap reggel négy órakor. A leány bal felén feküdt a fiúnak, ki jobbkezében görcsösen tartott egy hatlövésű revolvert, melyből két golyó hiányzott. A két hullát Szabó Péter erdőkerülő találta meg kutyája segítségével mely megérezte a hatályságot s oda kalauzolta a gazdáját. Szabó elsősorban a mentők értesítette az esetről. Ezek ki is vonultak a helyszínre, de már csak a beállott halált konstatahhatták. Értésítésükre a rendőrség megjelent az erdő tisztásán s jegyzőkönyvre vették, az esetet, majd a törvényszéki bencztani intézetbe szállították a hullákat. — Az öngyilkos szerelmes pár négy levelet hagyott hátra melyek szerint közös elhatározással követték el tettüket. Mindketten szombaton délután távoztak el gazdájuktól. A fiu, ki az augusztus 4-iki fosztogatásokban aktív részt vett s ematt az ügyesség meg is indította az eljárást ellene, azt mondta gazdájának, hogy a vizsgálobíróhoz megy. A leány minden szó nélkül hagyta oda lakását s szombaton este már nyomozta is a rendőrség.

A lelkiismeret. Ezelőtt két évvel Franciaországban a vonaton meggyilkolták és kirabolták Schotsman nagykereskedőt — A család akkor 10 000 frank jutalmat tűzött ki a nyomra vezetőjének, de hasztalan! A napokban az özvegy Sidibel Abbés ből a következő levelet kapta.

Asszonyom!

Tudatom önnel, hogy a férjét én gyilkoltam meg. A lelkiismeretfurdalás nem hagy nyugodni. Tudom, hogy a halállal fogok lakolni, ne nem törődöm vele, inkább bevallok mindent.

Stubbe Arthur,

katoná az idegen légiók 1-ső ezredében.

Természetes, hogy a katonát rögtön lefagytatták. Felmerült az a kérdés: megkapja-e a gyilkos maga a 10,000 frank jutalmat? Francia jogászörökben az a nézet, hogy a gyilkosnak, illetőleg jogutódainak ki kell adni 10,000 frank jutalmat. Előáll tehát az a helyzet, hogy a gyilkos — tetteért jutalmat kap.

Afiásába visszahelyezett állatorvos. Az állatorvosok államosítása alkalmával Steiner Jakab városi állatorvos állását a tanács megszüntette s Steiner Jakabot állásától felmentette. A márcziusi városi közgyűlés is helybehagyta ezt a harározatot, melyet Steiner Jakab megfélebezett a miniszterhez. — A belügyminiszter döntése ma délelőlt érkezett le a városhoz. A miniszter a közgyűlés határozatát megsemmisítette a Steiner Jakab városi állatorvost állásába vissza helyezte.

Puskapor, amely nem robban. Előrebocsátjuk, hogy Amerikában történt a dolog. Az európai puska-pornak az a tulajdonsága hogy ha tüzet fog, robbanással ég el. Nem úgy van ez Amerikában. Onnan jön híre,

hogy a Kaliforniában levő Mara Island-i hájgyárban egy 600,000 font puska-port tartalmazó raktár meggyuladt, s a puska-por robbanás nélkül, lassan égett el, miközben egy 2000 láb magas füstoszlop szállt a magasba. A tudósítás hozzáteszi, hogy ezt a puska-port a spanyol-amerikai háború alatt rendelték meg, s azóta érintetlenül feküdt a raktárban. Az amerikai tengerészeti és katonai hatóságok nem tudnak elteni ezzel a csodával és sehogysem tudják megmagyarázni. Azt hisszük, hogy valami élelmes szállító csapta be a hadi kincstárt úgy, hogy puska-por helyett kávéaljat szállított.

A hadgyakorlatok áldozata. Viszlóról írja tudósítónk: A hadgyakorlatoknak valószínűleg áldozatul esik egy Rienter nevű százados a 3. bosnyák ezredből. A 3. bosnyák ezred vasárnap Viszlón volt elszállásolva s este a nevezett százados előrsi szolgálatot végzett Viszló határában, midőn egy ellenséges huszárral találkozott. — A százados megfogta a huszár lovának kantárát, hogy azt foglyul ejtse, de a huszár egyet fordított lován s kirántotta magát a százados kezei közül. Azonban a ló oly végzetes rugást tett, hogy a gyalogosan levő századosot homlokán rugta s azután az éjsötétjében elvágtatott. A százados agyarázkódást szenvedett; s nem lehet tudni életben marad-e. Az ezred orvos és egy siklósi doktor ápolják. Állapota aggasztó.

Elvesztett női óra. A helyi vasut sész-takerti megállójánál egy női óra elveszett. A megtaláló jutalomban részesül, ha elviszi a Sész-takert 6-ik szán alá.

Bivalyak párbaja. A new-yorki állatkertben két bivaly támadt egymás ellen a bivalycsorda feletti uralomért. A bivalycsorda mintegy több hektarnyi területen tanyázik az állatkertben és a két hatalmás állat már régóta agyarkodott egymásra. A napokban azután megvívta a párbajt és a rémitő küzdelmet. — melynek a csorda közömbös szemlélője volt — nem hagyták előbb abba, míg az egyik állat összemarczangolva, mely sebekből vérezeve a földre nem zuhant. Az örök hasztalan kísérlettek meg az állatok szétválasztását.

A bíró tréfája. Lord Killaim Morris, a nemrégiben elhunyt angol főbíró, nagy népszerűségnek örvendett ölelet és tréfás megjegyzései folytán. Egy ízben egy gazdag kárterítési pert indított az állat orvos ellen hogy lóva azért döglött meg, mert az orvos túl nagy adagot rendelt a mérget tartalmazó orvosságból. A tárgyalásra egy szakértő orvost is meghívtak ki nagyban bizonyítgatta, hogy miután a szóban levő méregből 6 embereknek már rendelt nyolcz grammot, a lónak a tizekét gramm nem lehetett sok.

Most nem nyolcz grammról hanem a tizenkét grammról van szó, — vete közbe a főbíró. — Mondja csak, orvos, ur a tizenkét gramm nem pusztitana el magát az ördögöt is?

Azt nem tudom, — felelé boszanodva az orvos — az ördögöt még nem gyógykezelttem.

Eleg kár! — szolt nevetve a lord — azért él még... mindig!

Tőzsde.

— Déli zárlat, —	
Buza	1901. októberre . . . 785
Buza	1902. áprilisre . . . 830

Rozs	1901. októberre . . . 668
Zab	1901. októberre . . . 646
	1901. áprilisre . . . 687
Tengeri	1902. májusra . . . 514

A megrendelt szónoklat.

Választás! história. — szept. 18.

Nagyon kétséges hogy a mostanában sokszor emlegetett honnak lesz-e sok haszna a választásából.

De annyi haszna bizonyos lesz, hogy egy érdekes jogi kérdés tisztázódni fog a választások következtében. A németújvári törvényszéknek jutott a kivételes feladat szerencséje. A pör előzményei pedig a következők:

Egy németújvári buzgó néparti atvafi nagyban készülődött a jelöltjének fogadására. Polgártársait naphozzat kapacitálta hogy csak jöjjenek ki vele a vasúthoz minél többen.

Sőt hogy diszesebb legyen a fogadtatás elhatározta, hogy üdvözlő szónoklatot is fog tartani az állomáson. Ő ugyan nem tudta egy ilyen alkalomhoz illő beszédet összehárikálni de hát az nem baj ezen könyven lehet segíteni.

Ugy vélte, hogy Nemetújváron nincs oly okos ember mint amilyenre neki szükségé volna.

Átment hát Körmedre egy ismerőséhez és annál megrendelt egy üdvözlő szónoklatot öt pengőforintért. Ennyiért akár a tisztelendő ur is megcsinál egy hallotti beszédet.

A szónoklat meg is lett idejére, a buzgó atvafi bemagolta nagykeservesen aztán szépen kiöltöztökődve elment a gőzös elébe.

De hiába járt-kelt ott izgatottan egész a vonat érkezéséig magára magára maradt a peronon. Egy választó nem sok de még annyi sem jött ki a néppárti jelölt üdvözlésére.

A jelölt ruganyos léptekkel ugrott ki a kupéból és épan arrú készülődött, hogy az éljenivalgásokat valami szerény pózzal fogadja.

De aztán megdöbbenve vette észre hogy a kortesen kívül senki se várja.

A kortes ugyan hebegve rágyújtott.

Igen tisztelt hazafi! Szeretettel jelöltünk! Midőn e napon.

De a jelölt dühösen rivalt rá: Ugyan hagyja el! Maga akar szónokolni nekem?

A kortes tehát abahagyta és busan hajtottak a városba.

Két nap múlva azonban beállított hozzá a körmendi szónoklat gyárosi.

Hallja barátom, maga ugylánszik, hogy elfelejtkezett az én forintomról.

Már micsoea öt forintról!

No hallja! Hát a szónoklatért.

Vagy ugy? Hát itt van a szónoklata vissza adom. Nem használtam!

Süsse meg a szónoklatát! Nekem pénz kell. Az ér megrendelte, hát most zesse ki.

— Miért fizessek, ha nem mondtam el?
— De én megirtam!
— Ha megírta hát visszaadom. Én csak azt ígertem, hogy a szónoklatért fizetek öt pengőt.

De a szónoklat csak akkor szónoklat ha elmondja az ember. Én nem mondtam el, ergo nem fizetek.

A dolog porré került és a németújvári törvényszék fog dönteni az érdekes kérdésben, hogy szónoklat-e az, amit nem mondanak el.

Választók zsurja.

Dókusné (kit Bárdosné már az előszobába fogad): Az idén ugyancsak jókor kezdte! Más esztendőben ilyenkor még az északi tenger mellett hűsöl, vagy legalább elhitei az ismerőseivel, hogy ott van. . . Mi ütött magához, édes Bárdosné, hogy szeptember tizedike körül már zsuroz?

Bárdosné (mialatt nagyon előzőkenyen leszedi a felső Dókusnéról és úgy forog körűlötte, mintha az a nap volna, ő pedig csak egy szerény planéta); Hát nem találta ki? Hol van a férje?

Dókusné: Hol volna, ha nem a kerületben? Az őregot megszállta a nagyravagyás és beállott képviselő jelöltnek. A szalonba mennek. Hadd teljék benne az öröm! Van miből, hála Istennek.

Bárdosné; Az én uram is a kerületben van. . . Nálunk nincs ugyan a pénz olyan bő víben, mint maguknak. De hála az új törvénynek, nem is kell. Hisz nem szabad vesztegetni.

Dókusné: ugyan ne mondja!

Bárdosné: Az én uram csak azért vállalta el a jelöltséget, mert ezentul a választások igen tiszták lesznek. . . ; S ha megbukik de mégis benne volt egy párszor a neve az újságokban, anélkül hogy fillérbe került volna.

Dókusné: De mi köze mind ennek a maga zsurjához?

Bárdosné; Nagyon sok. Mai zsurom a választók zsurja.

Dókusné (körülnéz a szalonban): Nem látok én itt egy fikarcnyi választót sem, Hisz csupa asszony van itt együtt.

Bárdosné (mosolyogva); Épen azok az én választóim.

Dókusné (elbámulva): Ne mondja! Hirtelen villágosság támadt benne): Ah, vagy ugy! Maga igazán okos egy asszony. Magukat a választókat ítatni, etetni nem szabad, tehát felhozatta Budapestre az ura választóinak a feleségeit, leányait és megtraktálta őket, színházba viszi, tán meg is lepi egy kis ajándékkal. . . Azért az a sok idegen előttem teljesen ismeretlen az.

Bárdosné: Téved Dókus mama. Sokkal jobban tiszteltem az új törvényt — mint minden új divatot — semhogy kiakarnám játszani az efféle turpissággal. Aztán a jelenlevők, magát is beleszámítva, nem a férjem választó kerületét képviselik, hanem az enyémet.

Dókusné (Szörnyen elbámulva): Hogyan, maga is fel akar lépni? De hisz. . .

Bárdosné: Tudom mit akar mondani! Azt, hogy Magyarországon még nincs az asszonyoknak választói joga. S hogy ennél fogva

én fel sem léphetek. . . Annyi bizonyos, hogy aminek eljuttatására mi összejöttünk, egyelőre csak a jövő zenéje. De hát a szocialisták, kik vagy nyolcvan jelöltet állítanak fel, abban a biztos tudatban, hogy egy sem megy keresztül, nem azt a hangzert játsszák ezek is? Va amikor csak meg kell kézdeni a parlament ostromlását, miért ne most és miért ne legyen én az, ki az első bombát dobja a régi előtöltek várába.

Dókusné: Igaz, miért ne legyen maga az. Okosabb dolga ugy sincs.

Bárdosné (rövid de kínos szünet után): Hisz épp azért hívtam meg magát, hogy gyakorlati uton eljuttassam azt a lelki nyugalmat és higgadságot, mely szükséges az éps közbeszólásokkal szemben. Csak tessék folytatni. én nem jövök ki a kontenénzből.

Dókusné: Ha így áll a dolog, nem folytatom, Mondja el inkább, mi a programja?

Bárdosné (emelkedett hangon, szónoki fényvel): Nagyon egyszerű az én programom, mélyen tisztelt hölgyeim,

Egy pár hang: Halljuk Bárdosné! Éljen Bárdosné!

Bárdosné (mélyen meghajtja magát): Köszönöm a közbizalomnak ez egyhangu megnyilatkozását. . . Arról, hogy minket nőket is megillet a parlamenti képviselőlet joga, egészen fölösleges még külön is beszélni. Hogyan? Odáig már eljutottunk, hogy orvosok, gyógyszerészek, mérnökök és tanárok lehetünk. esu pán csak a törvényhozás templomából volnánk kizárva? Hol van ebben az ésszerűség hol a logika?

Dókusné: Nincs az egészben ésszerűség, sem pedig logika!

Bárdosné: A tisztelt közbeszóló rosszul hangsúlyoz ugyan, de azért még vagyok győződve, hogy teljesen egy nézetben vagyunk a nők egyenjogusítását illetőleg. Képzelve el csak ő maga, hogy mily szép lesz az, ha az ő kinevezését hozza a hivatalos lap: mint a főrendiháznak örökös tagja, és oda ülhet Gyulai Pál mellé, meg Jókay Mór mellé,

Dókusné (megijedve): Ne kísértés, sátn, inkább nem szölok többé semmit.

Bárdosné: S hogy ezt a célt elérhessük hogy az asszonyi jünek ezt a diadalát megülhessük, nem kell ahhoz semmi erőszakoskodás, csak egy kis fifika, egy kis forjély, egy kis szeretetreméltóság, csupa olyan tulajdonság, amely megvan mindannyiunkban.

Dókusné: A szerénységbe nem fog éppen belebetegedni!

Bárdosné: Arról az egy hibáról — mert hogy hiba, ki tagadná? — le kell mondanunk annak, ki a közéletben óhajt szerepelni. — Ismétlem: fifika, fortély és szeretetreméltóság. S arra való lesznek, hogy a férjeinkre az ismerőseinkre, a rokonainkra hassunk egy szent cél elérése érdekében. Adják nekünk szavukat, hogy csak olyan jelöltre szavazzanak, aki a legközelebbi országgyűlésen szóval és tettel pártolni fogja azt a törvényjavaslatot, mely a nők teljes egyenjogusítását kimondja olyformán, hogy 1906-ban már mi is lehessünk választók és választhatók.

Dókusné: Ennek a törvénynek első paragrafusa legyen, hogy csak az választható ki az urának fehérneműjét rendbe tartja, a

gombokat mindig pontosan felvarrja a kabátjára.

Egy leendő választó (kissé remegő hangon): Az udvarlót is szabad ebben a tekintetben befolyásolni?

Bárdosné: Azokat is A cél szentesíti az eszközt.

Dókusné: Jezsuita morál!

Bárdosné: Az ne tegye, ki már olyan vénnek tudja magát, hogy nincsenek udvarlói. . . Kimondhatom hát határozat gyanánt hogy a jelenlevők mind ebben az irányban lekötötték magukat, (Általános helyelés.)

Barnáné (sietve jön, Bárdosnéhoz): Édesem, bocsásson meg, hogy ennyire elkéstem a zsurjáról. De az uramnak hirtelen el kellett utaznia és el voltam foglalva a csomagolással.

Dókusné, Hova ment az ura?

Barnáné (büszkén): A választókerületébe. Igric.

CSARNOK.

Az uzorás leánya.

— Regény két kötetben, —

I r t a: **Vitkay Zoltán.**

— Második kötet. —

68.

XII.

Az örvény szélén.

— Hallod-e, György? — kiáltott a házszolgára, ki dolgát elvégezve a az ajtóhoz közel megállott — s úgy várt a parancsra.

— Instálom, ténsaszszony itt vagyok!

— Azt látom. — Voltál-e a báró urnál?

— Voltam.

— Hát aztán mit üzent?

— Azt mondta, hogy csak tessék vinni akármikor bátorságosan azt a nőt. Elfogadja szobaleánynak.

— Hát a fizetés? — Arról nem beszélt.

— De igen! Azt mondta, hogy előbb látni akarja a leányt. Ha tetszését megnyeri, könnyen megalkudhatnak.

— No jól van! . . . Hanem ez a kélekedés mégis bosszant. . . . En a báró urat fellováltam és Zilbermann nincs seholl! . . . Mi akar ez lenni? . . . Talán bizony boldogot üzött belőlem? . . . Mivel védjem magam a báró előtt, ha csakugyan rászedett?

— Gondolatait kocsizörgés szakítá félbe.

— Szaladj csak hamar, te György!

— Ez bizonyosan az az ur iesz, u kit várok.

György hirtelenében kiosont a vendéglőből, míg néhai Kubik János érdemes özevegye, hogy mégis csináljon valamit, a már György által, letakarított asztalokat vette újból megfigyelés alá.

Zilbermann mosolygó ajakkal lépett be s fejbiccentéssel üdvözölte Kubikné, ki nagy tisztelettel fogadta.

— Rendben van minden? Kérdé.

— Igen, Zilbermann ur! . . . Vetteim táviratát.

— Derék! Hát hajlandó maga megcsinálni a vásárt?

— Miért ne? Azt szokták mondani: kéz kezet mos. En már jó helyről gondoskodtam neki, honnan szép jutalmat kaphatának.

— Helyes! Felelni fogjuk a jutalmat.
— Legyen, én nem bánom!
— Most dologra. A nő itt van!...

Gondoskodott-e ügyesen mindenről?
— Nem kerül-e nyilvánosságra az én nevem?

— Tessék nyugodtan lenni!...
— A mint tetszik látni: egy lélek sincsen most itt.

— Zilbermann leült a hintaszékbe s kényelmesen ringatta magát benne ide s oda.

Halljuk hát, ki az, kinél a jó helyről gondoskodott.

Kubikné sebes nyelvperegessé adta elő hogy az alkalmatos hely Köles bárónál van. Oda kell egy szobalány, Ott bizony nem lesz rossz dolga, mert a báró ur egyedül él. Ha ügyeskedik, uemsokára háziasszony is tehet belőle.

— Bánom is én, csak a pénzt megkapjam érette! — mondá a ravasz zsidó.

De mit csinálnak már odakünn, hogy mégsem jönnek? Ugyan miért tart maga olyan megbízhatlan, rossz cselédet, mint ez a György?

Még megérem, hogy kifecsegi az egész dolgot valahol. Akkor aztán szépen meggyűlik a bajunk!

— Van annak eszé, kérem, hogy olyan mamlasznak mutatkozik. Ha egyszer én megparancsolom neki, hogy takarót tegyen a szájára, hát nem vallana, ha mindjárt a Herkó páter fagatná is.

— Jó, jó! Hát csak ügyesen csinálja Kubikné!... A nő alszik s holnap reggelig nem is ébred fel.

— De épen is úgy lesz! A báró ur még eljő érette!

E pillanatban György és a kocsis, ki Zilbermannat hozta, leemelték a kocsirol a mélyen alvó Amandát, ki inkább hallotthoz hasonlított, mint élőhöz.

Kubikné parancsára ruhástól, együtt egyik levetett ágyba helyezték el.

— Most már jó helyen vagy! — nevé tett arczába az alvó nőnek az ördögi lelkű létű Kubikné.

— Ugy ám!... Kénytelen voltam elaladni, mert sikoltott.

— Hehehe!... Ugy tesznek az ilyen jó madarak mind!

— Most pedig adja ide maga az ötszáz forintot, mert én továbbmenni igyekszem.

Kubikné nem várt több felszólítást. Kiolvasta a Judásdíjat, melyet Zilbermann möhön rejtett el tárcájába.

(Folyt. köv.)

Van szerencsénk a n. érd. közönséget értesíteni, hogy raktárunk

női divat osztályát

az őszi téli idényre a legújabb

Szines és fekete selyem

Gyapju női ruhaszövet

Flanell, mosó velez

Téli kendő, sál

Ruhadiszkek és belésárakkal

szívesen felszereltük.

A Kunz József és Társa cégétől átvett árukat pedig

rendkívüli jutányos áron árucitjuk.

Kiváló tisztelettel

Donogán és Somossy

Kunz József és társa utódai.

Vasuti menetrend

Érvényes 1901. Május hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

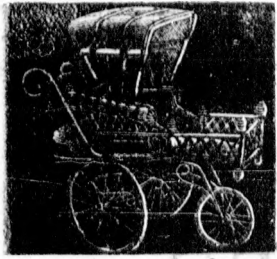
Debreczen Budapest (M. áll. v.-tól.)

Debreczenből indul		Vonat		Erkezik	
P.-Ladány*	12.— déli	Vegyesvonat	1.28	délután	
P.-Ladány	7.10 este	Személyvonat	9.43	este	
Budapest	9.01 délelőtt	Gyorsvonat	1.50	délután	
Budapest	12.36 délután	Személyvonat	8.10	este	
Budapest	10.27 éjjel	Személyvonat	5.45	reggel	
Budapest	4.16 délután	Gyorsvonat	9.40	este	
P.-Ladány	3.37 "	Tv. sz. sz.	5.34	délután	
Debreczen—M. Sziget					
Királyhaza	5.10 reggel	Személyvonat	2.08	délután	
M.-Sziget	2.56 reggel	Személyvonat	9.48	déllelőtt	
M.-Sziget	3.56 délután	Személyvonat	10.50	éjjel	
M.-Sziget	12.17 délután	Gyorsvonat	4.56	délután	
Szatmár-Németi	7.58 este	Tv. sz. sz.	12.03	éjjel	
Szatmár-Németi	6.46 este	Gyorsvonat	8.50	este	
Debreczen—Szerencs					
Szerencs	8.22 reggel	Személyvonat	11.21	déllelőtt	
Szerencs	4.01 délután	"	7.03	este	
Szerencs	6.58 este	"	10.43	éjjel	
Debreczen—Füzes-Abony					
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonat	10.24	déllelőtt	
Tisza-Füred	4.21 délután	"	7.56	este	
Debreczen—Nagy-Léta—Vértes					
N.-Léta—Vértes	9.35 reggel	Vegyesvonat	11.16	déllelőtt	
N.-Léta—Vértes	4.31 délután	"	6.18	délután	
Debreczen—Tisza-Lök					
Tisza-Lök	5.28 reggel	Vegyesvonat	9.17	déllelőtt	
"	4.06 délután	"	7.29	este	
H.-Nánásig	11.20 déli	"	1.16	délután	

* Minden kedden.

Budapest—Debreczen

Debreczenbe érkezik		Vonat		Indul	
P.-Ladány	7.41 reggel	Tv. sz. sz.	6.08	reggel	
P.-Ladány	5.03 reggel	Személyvonat	4.00	reggel	
Budapest	3.26 délután	Személyvonat	9.15	déllelőtt	
Budapest	6.26 este	Gyorsvonat	1.55	délután	
Budapest	2.33 éjjel	Személyvonat	7.05	este	
Budapest	11.44 délelőtt	Gyorsvonat	6.50	reggel	
M. Sziget—Debreczen					
Szatmár-Németi	8.46 reggel	Gyorsvonat	6.42	reggel	
Szatmár-Németi	7.32 reggel	Személyvonat	3.45	reggel	
M.-Sziget	12.16 délután	Személyvonat	6.—	reggel	
Szatmár-Németi	6.45 este	Személyvonat	2.47	délután	
M.-Sziget	3.55 délután	Gyorsvonat	11.35	déllelőtt	
M.-Sziget	10.12 éjjel	Személyvonat	3.39	délután	
Szerencs—Debreczen					
Szerencs	8.07 reggel	Személyvonat	5.—	reggel	
Szerencs	12.07 délután	Személyvonat	9.03	déllelőtt	
Szerencs	7.53 este	Személyvonat	5.10	délután	
Nagy-Léta—Vértes—Debreczen					
N.-Léta—Vértes	7.18 reggel	Vegyesvonat	5.25	reggel	
N.-Léta—Vértes	3.13 délután	"	1.05	délután	
Tisza-Lök—Debreczen					
Tisza-Lök	8.17 reggel	Vegyesvonat	5.06	reggel	
Tisza-Lök	6.35 este	"	2.35	délután	
H.-Nánás	3.30 délután	"	1.30	délután	
Füzes-Abony—Debreczen					
Tisza-Füred	8.— reggel	Vegyesvonat	4.48	reggel	
Füzes-Abony	5.45 délután	"	11.35	déllelőtt	

Anyak! Mielőtt

Gyermekkoszút vennének kérdezek meg üzletemet, vagy legalább hozassanak maguknak képekkel csúsan ellátott ingyen és bérmentve küden 6 árúkat új, hígnikus, fekvésre vagy ülésre igazítható, szétszedhető koscsijáimról. Legnagyobb tisztaság! Kíván-elegancia!

Baumann L. cs. és kir. szabolcsmutató.

Wien, VI/2., Millergasse 6.

Értéktelen utazások megvásárlásától tartózkodni tessék; csak az a valódi, melyen az itt látható védjegy a kecski fenekébe van benyomva

8566. tkv,
1901.

Árverési hirdetmény kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik hogy a debreczeni első takarékpénztár végrehajtójának Bodnár Sámuel és neje elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a debreczeni kir. járásbírósa területén levő s a debreczeni 1420 szíjtvben A+1 s 1467 hrsz. ház és bertelekre 2112 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak fogantatására határ időül 1901 évi október hó 17 ik napjának d. nán 3 órájára a királyi törvényszék árverési termében kitéve, Kikiáltási ár a fen írt becár azonban az árverésre kitétt ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is elfognak adatni.

Az árverezni szándakozók tartoznak a kikiáltási ár 10% át készpénzben vagy óvadék képes értékpapirban letenni avagy az 1881 LX t. cz. 170 § értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság nál és Debreczen város rendőrkapitányságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben a kir. törvényszék. mint tkvi hatóságnak 1901 Julius hó 17 napj-n.

Harsányi Gusztáv
kir. társbíró,

Minden háztartásban nélkülözhetetlen czikk

Magas Fendelet alapján minden kereskedő árusíthatja és orvos szaktekintélyek által ajánlatik a

József táp-tea.

Köhögés, mellfájás, nehéz lélegzés (asztma) elnyálcásodás ellen az

I-só számú József táp-tea

(1 doboz ára 50 fillér.)

Nehéz emesztésnél, székszorulásnál, bágyadtságnál, tulhizásnál és mint vértisztító tea orvosi szaktekintélyek ajánlják rendes használatra a

II-ik számú József táp-teát

(1 doboz ára 50 fillér.)

Viszonteladók nagyobb vételnél előnyben részesülnek.

Fő és szétküldési raktár: Vogler József-nél, Budapest

VI. ker. Külső Váci ut 140 szám.

Képviseletet vidékre, minden városba adok.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arcán, az használja a teljesen színtelen Rozsnyay féle világhírű

Cerail-arczkenőcsöt,

mely az arczbőrt rövid időn fehérré, tisztává és üdévé teszi. Egy tégely ára 1.40 fill. Egy kis tégely ára 70 fill. Serail-szappan egy drb. 70 fill., Serail-hölgypor egy doboz 1.40-fill. Kitűnő és valódi Epe-szappan egy drb. 80 fill.

A t. cz. köszönet szives figyelmébe ajánljuk hogy mindeneken készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az rudi szabadságszobrot ábrásolja.

Kapható: Rozsnyay Mátyás gyógytárában Arad Szabadságt.

valamint minden magyarországi gyógyszerárba.

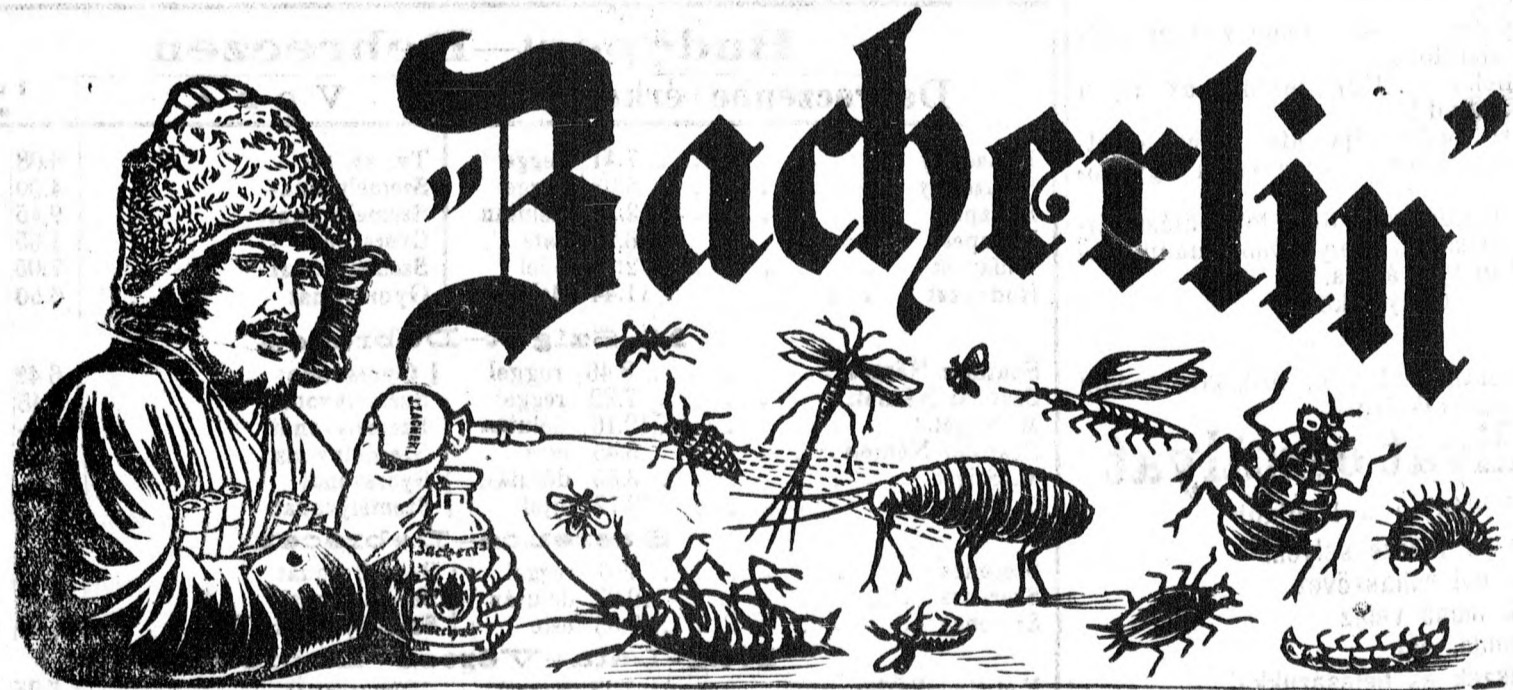
Idegesség,

verszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat Rozsnyay

Vasaschinabora,

mely saját termésű ménesi édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felül mul. Egy üveg ára 2 kor. 10 fill. 6 üveg franco küldve 12 kor. 12 fill.

mint felülmulhatatlan csakis a Zacherlin féregpor használhat.

„Vásároljon ön csak üvegekben“

Debreczenben Békés Emil Bán László Csanak József, Csicsó Lajos, Czeglédi, Józsefné, Csillag József, Deutsch Lajos, Félégyházy János, Francies és Jóna Fricz K., Ganofszky Lajos, Geréby F., Gőczey I. Havas József, Hirsch F., Klein Bernát, Kohn Simon, Komlósy Lajos, Kohn Henrik, Kondor J. és fia Kontsek Géza, Kovács Mihály, Leidenfrost Armin, Lusztig K., Mayer József, Parti Ferenc, Lundenfeld J. Jenő, Kiss Géza, Rickl József, ifj. Kósa Lajos, Rosenfeld R., Rosenthal Dániel, Rosenthal Sándor, Róth Antal, Róth Ignác, Szabó Zsigmond, Szentkirályi-Tivadár, Térey József, Tóth Kálmán, Váray, József Váray János, Jánossy Béla, Neumann és Weisz, Kornhoffer József, Berettyóújfalu: Ifj. Weiszberger Ignác, Erdőhályfalva: Gross Hermann, Lévay Vincze, Polák Mórtz, H. Szentpétery: Gemünbeck József, HajduSzoboszló: Körner Béla, Tisza Főrd: Schön Jakob, Weiszmann József.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre utóda könyvnyomdájában.